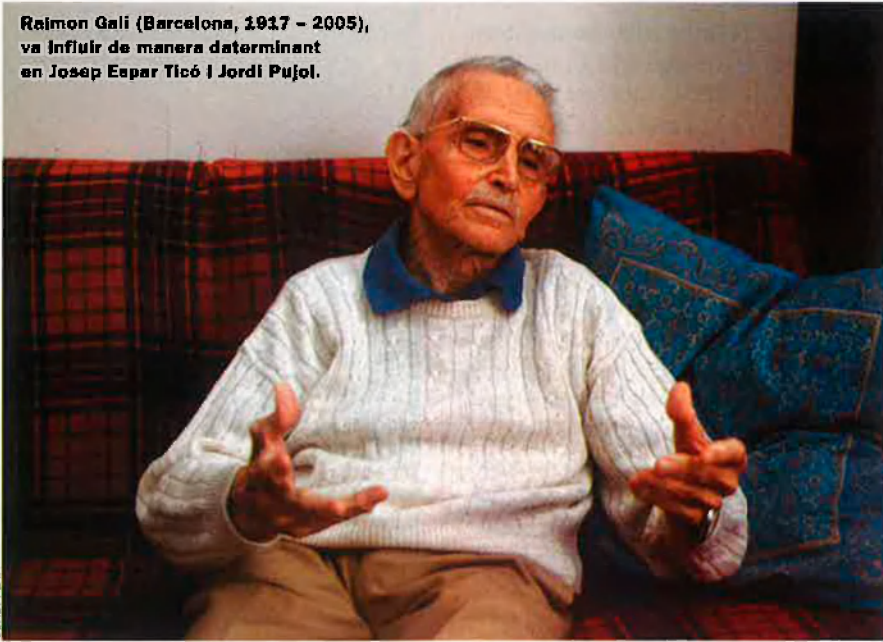

Raimon Galí (Barcelona, 1917 - 2005),
va influir de manera determinant
en Josep Espar Ticó i Jordi Pujol.

“Raimon Galí ens va ajudar a superar el pessimisme”

Josep Espar Ticó evoca la figura del seu gran amic Raimon Galí, mort a Barcelona el 29 d'abril passat, i parla de quina va ser la seva influència sobre el catalanisme de base cristiana, gestat als anys cinquanta.

Josep Espar Ticó (Barcelona, 1927) ha estat la persona que, conjuntament amb Jordi Pujol, ha arribat més enllà en l'aplicació del mestratge de Raimon Galí.

—**Quan entra el senyor Galí a la vostra vida?**

—A la formació del grup Crist Catalunya (CC), a l'inici dels cinquanta. Ell havia connectat amb tota una sèrie d'universitaris del grup Torras i Bages i va influir d'una manera molt directa en la percepció del que havia estat la Guerra Civil en tota la gent.

—**Quina va ser la percepció que va imposar?**

—Deia que si no ens adonem que la Guerra Civil l'hem perduda tots, no podem continuar. Hem d'entendre

això, insistia. I que la Guerra s'havia produït entre l'Espanya profunda i una democràcia catalana acabada de recuperar. La feina d'ell i de Joan Sales i la seva dona, Núria Folch, va ser la d'explicar-nos la Guerra Civil, al nostre grup de l'Acadèmia de la Llengua Catalana, creada el 1953 sota l'aixopluc dels jesuïtes.

—**Recordeu la primera vegada que el va veure?**

—L'abat Escarré va aplegar tots els grups cristians al voltant d'una organització, i va intentar que en sorgís una formulació de conjunt del que havien de representar i de la feina que calia fer, perquè fins llavors hi havia un cert caos, cada grup proposava coses diferents. Hi va haver un sant moment, el moment que es va arribar a la conclu-

sió de demanar a Raimon Galí que fes com una ponència en la qual es recollissin les coses que fossin fonamentals, com la visió que calia tenir de la Guerra Civil. La ponència, que nosaltres vam anomenar *panet*, la va presentar a la Lliga Espiritual de la Mare de Déu de Montserrat del carrer Petritxol. Érem una quarantena de gent, de la Lliga, de l'escoltisme, d'Acció Catòlica, de les Congregacions Marianes, de Virtèlia, antics membres de la Federació de Joves Cristians i algun grup que s'anomenaven de Crist Rei, i en aquella reunió, presidida per l'abat Escarré, la ponència va causar un impacte impressionant perquè no es parlava de la religió com el seguiment d'uns deures, sinó com una mística, de la necessitat de renovació espiritual i d'allunyar-se del cofoisme i del pessimisme.

—**Jordi Pujol, hi era?**

—Sí. Era un marrec i va fer una intervenció que va impressionar el pare abat i alguns de nosaltres també. Jo vaig veure visions. Estava al costat de Manuel Nadal, i em va dir: “D'aquest, se'n parlarà.” Després d'aquella sessió és quan va començar la batalla campal per recuperar consciències en un moment que hi havia en contra dos factors. Primer, que una part de l'església encara no havia fet el tomb, no s'havia adonat que la dictadura era perversa a tots els nivells, perquè hi havia la sensació que l'Església havia resultat vencedora de la Guerra Civil. I la segona, que tots els que havien lluitat sincerament per Catalunya als anys trenta, inclosos els prohoms de la Lliga, estaven completament trinxats. Uns per falta de criteri i uns altres per falta d'esperança.

—**Va costar molt predicar l'esperança?**

—Molt. Una anècdota significativa: vam anar a veure Salvador Espriu amb Joan Garrabou, i després d'escoltar la nostra explicació, s'aixeca, absolutament decrepit, ens ensenya la porta i ens diu, “fora, no vull que ningú em parli mai més de Catalunya”. I encara vam tenir la sort que ho va matisar: “Hi he patit tant, per Catalunya, que no vull patir-hi més. No vull tenir mai més cap esperança.” I ens va fer fora. Va ser evidentment molt abans que recuperés l'esperança. Vam anar a veure gent d'Esquerra i no vam trobar ningú que

Josep Espar Ticó, promotor i activista cultural, gran amic de Raimon Galí.

no ens digués que no hi havia res a fer. Encara recordo les paraules d'un d'ells: "Xiquets, no hi ha res a fotre."

—**La trobada convocada per l'abat Escarré era, a més d'espiritual, política?**

—No. Era destinada al fet que els grups cristians tinguessin més força d'evangelització, però no pas una motivació catalanista, perquè en aquell moment el pare abat de Montserrat encara no estava convertit. Ho va fer més tard.

—**On se situa realment la influència de Raimon Galí?**

—Ens va ajudar a superar el pessimisme. Ens va carregar les piles, i quan necessitàvem parlar de coses amb una certa profunditat, ho fèiem amb ell.

—**Es parla de Jordi Pujol, lògicament, però va influir sobre més polítics?**

—Sobre Joan Reventós va tenir una influència que va ser fonamental. I sobre Josep Pallach, entre d'altres.

—**Què li deu la creació de Convergència Democràtica de Catalunya, a Raimon Galí?**

—Convergència va ser un fruit madur del seu mestratge.

—**Com se'n separa Reventós?**

—Com sempre, a Catalunya, som uns babaus davant les doctrines que vénen de fora i sempre hi ha gent que s'hi enganxa. Es va produir l'impacte del marxisme filosòfic i de l'igualitarisme social. El marxisme va quallar d'una manera increïble i va fer estralls. I ens trobem que Galí parlava d'unes coses en el terreny espiritual que eren fona-

mentals, i a la universitat queden bandejades pel marxisme. El CC en va rebre l'impacte. En un moment determinat, Pujol és a la presó i el CC es parteix en dos, un grup que va donar preferència a la qüestió social sobre la nacional i un altre que creïem que les dues eren cares de la mateixa moneda, seguint Galí, que deia que una nació que no contempli amb profunditat la recerca de la justícia social és una impostura perquè la nació no és una entelèquia, sinó un grup de persones lligades per interessos comuns.

—**En la reunió del CC a Tiana del 1962, guanya clarament un dels dos grups, el socialitzant.**

—Per 80 a 4. Jo vaig ser dels 4. Pujol, que estava empresonat, ens va dir, "com us heu deixat fer aquest gol?" Amb Pujol no hagués passat, perquè hauria portat més gent de comarques. No pot ser que en un país que sempre ens dividim, la votació fos de 80 a 4. Aquesta reunió va ser clau en la història de Catalunya. Clau.

—**Què va dir Galí?**

—Es va entristir profundament. Però és clar, tenia en Pujol a la presó i ell es considerava un mestre d'energies, d'actituds, no un polític. La gràcia de Galí va ser que en ser sacsejats per ell vam trobar les respostes satisfactòries. Sense la presència fortíssima de la línia Galí, ens hauríem mogut en una línia catalanista ambigua i tèbia. Comunistes i socialistes van veure que o incorporaven la força del nacionalisme en la lluita antifranquista o es perdia una força brutal, no només a comarques. El radicalisme socialista era dominant. Reventós, tot i ser un catalanista fora de tot dubte, comparat amb el que és ara el socialisme del tripartit, dedicava el 90% de les seves intervencions a la qüestió social, i només un 10, a la nacional.

—**Per resumir, què pensem que no s'explicarà de la història de Catalunya sense Raimon Galí?**

—Jordi Pujol no s'explica sense ell, i tota una sèrie d'activitats. Sense la seva influència, la catalanitat no hagués tingut el poder que tenia en el moment de la mort de Franco. Per tot això estic plenament convençut que és una figura gegant de la història de Catalunya.

Lluís Bonada

No és tan famosa com la torre de Pisa, però a la població de Vilagrassa, a l'Urgell, també poden presumir de campanar inclinat.

Ara bé, tal com va succeir al monument més emblemàtic d'Itàlia, la particularitat porta de cap els tècnics. Recentment, l'Ajuntament d'aquest poble proper a Tàrrrega ha encarregat una inspecció geotècnica de l'església de Santa Maria per determinar si caldrà reforçar els fonaments del campanar. Aquest estudi, que consistirà a efectuar unes prospeccions al terra sobre el qual s'assenta la torre, forma part d'un projecte més ambiciós del consistori per restaurar l'edifici.

Jordi Serés, alcalde de Vilagrassa, adverteix que, malgrat que es duran a terme totes les obres necessàries per consolidar l'estructura del campanar que aconselli l'estudi geotècnic, en cap cas no es preveu la possibilitat de corregir la inclinació de la torre, ja que es tracta d'un element singular de l'església que es vol conservar. En aquest sentit, cal tenir en compte que el campanar és la targeta de visita del poble, el seu signe d'identitat, visible des de l'autovia que uneix Lleida amb Barcelona.